

Nieuw-West tuin best

FRUITTUIN VAN WEST MAARTEN BOSWIJK

Gezellig hoor, dat drukke Vondelpark, maar wie rust en groen wil, is beter af in Tuinen van West. In die romantische rafelrandjes mag je tenminste nog wél barbecueën en pionieren ondernemers er duurzaam op los.

Van TEKST MARLOES DE MOOR FOTO'S MAARTEN BOSWIJK

De overgang van het drukke Amsterdam-West naar de be-
daarde Tuinen van West is
even abrupt als wonderlijk.
Meteen na het groene wel-
komstbord 'Tuinen van West'
lijken alle vogels uit volle
borst te gaan zingen, alsof ie-
mand een cd met rustgevende
geluiden heeft opgezet.

Als je de stadse bombarie
hebt afgeschud, vind je in
Tuinen van West plotseling de
stilte, de wind die er vrij spel
heeft, insecten die neerstrij-
ken op je neus, spelende ha-
zen in het veld, lege grasvel-
den en landerijen waarop
niemand het ooit maar waag-
de een huizenblok neer te
zetten.

Tuinen van West is een groen
gebied van 700 hectare groot,
tussen de bebouwde kom van
stadsdeel Nieuw-West en
Halfweg. Het bestaat uit vier
polders: de Lutkemeerpolder,
de Osdorperbinnenpolder
Noord, de Osdorperbovenpolder en de Osdorperbinnenpolder
Zuid.

SARAI BAREL (LOKALE BLOEMETJES) MAARTEN
BOSWIJK

De Amsterdammer wist zich tot voor kort niet zo goed raad met
die wat desolate polders: te ver fietsen, te leeg, te weinig horeca.
Het waren vooral de bezoekers van Sportpark De Eendracht, de
tuinders van de vier tuinparken, de bewoners van de aangren-
zende wijken Geuzenveld en Osdorp en slechts een handjevol
avonturiers, die zich in de diepe achtertuin van de stad begaven.
Langzamerhand ontdekken mensen dat in Tuinen van West van
alles te beleven is. Het gebied biedt een bijzondere mix van idyl-

lische natuur, stadslandbouw, kunst en cultuur, rafelrandjes, sport en recreatie, sprookjesachtige tuinparken en laagdrempelige horeca.

Met dank aan Schiphol

Rode - of is het groene - draad tussen vrijwel alle initiatieven en bedrijven is het streven naar duurzaamheid, respect voor natuur, gezond eten en aandacht voor mensen - ook die met een beperking of afstand tot de arbeidsmarkt.

"Fastfoodketens zullen hier niet snel een plek krijgen," zegt Norinda Fennema (52), secretaris van Ondernemersvereniging Tuinen van West. Ze woont in een van de drukste buurten in het centrum, maar verblijft 's zomers in haar tuinhuis op volkstuincomplex De Eendracht.

"Na een drukke dag is het heerlijk om hier tot rust te komen. Ik leer de Tuinen van West én de mensen die er actief zijn steeds beter kennen, en voel me er thuis. Vooral bij Fruittuin van West zit ik graag."

In een tijd waarin Amsterdam uit zijn voegen barst en de opmars van woningzoekenden niet te stuiten is, lijkt het een geschenk dat de braakliggende stukken grond van Tuinen van West nooit zijn volgebouwd - deels met dank aan Schiphol. Tuinen van West valt onder de beperkingenzone van de luchthaven. In het gebied liggen kerosineleidingen, waardoor daar geen woningen mogen worden gebouwd.

Ook een rol spelen het Algemeen Uitbreidingsplan uit 1935 en de ideeën van stedenbouwkundige Cornelis van Eesteren, die wilde dat het groen zou doorlopen tot in het stedelijk gebied. Hij bedacht een zogenoemde lobbenstructuur: groene lobben die als vingers aan een hand steken in het omringende land. Zo liep het landschap over in parken en groenstroken tot aan de tuinen van huizen in de Westelijke Tuinsteden.

In 2007 besloot de gemeente om een multifunctioneel recreatiegebied te maken, Tuinen van West. Dat plan sloot aan bij de vier tuinparken die daar al decennia zijn: Volkstuinpark De Eendracht, Volkstuinpark Tigeno, Volkstuinpark Osdorp en het Nieuwe Bijenpark.

De biologische zorgboerderij de Boterbloem, Kwekerij Osdorp en restaurant en evenementenlocatie Cantina - het Rijk van de Keizer waren enkele pioniers die het erop waagden in het gebied. Zo

verruilden Wil (53) en Lisan Sturkenboom (46), eigenaar van Fruittuin van West op de Tom Schreursweg, hun fruitteeltbedrijf in Dronten voor een nieuw avontuur in Tuinen van West.

"Een Amsterdamse ambtenaar, die bij ons in Dronten appels kwam kopen, attendeerde ons op deze plek. De gemeente zocht ondernemers die durfden te investeren in stadslandbouw."

Zelf plukken

De eerste boom van hun biologisch-dynamische bedrijf plantten ze 26 maart 2014. "We hebben nu een grote fruittuin met frambozen- en bramenstruiken, appel-, peren-, kersenbomen, bessenstruiken en met aardbeien, cranberries, druiven en nectarines. Mensen kunnen zelf plukken, wegen en afrekenen. We zijn ook een restaurant begonnen waar alle producten biologisch zijn gecertificeerd."

In het begin was het, vooral in de winter, lastig om mensen vanuit het centrum naar het 'verre' westen te krijgen. Lisan Sturkenboom: "Het is toch gelukt met andersoortige activiteiten. Zo kun je hier de biologische winkel bezoeken, eieren rapen op het erf, witlof oogsten in onze witlofgrot, pizza's bakken in de steenoven, een snoeicursus volgen en allerlei lezingen bijwonen."

Bij Fruittuin van West komt een heel gemengd publiek: van zakenmensen tot gezinnen, van hipsters tot Turkse en Marokkaanse moeders. "Ik vind het mooi om te zien hoe alle soorten mensen hier samengaan. Dat zie je ook terug rond het kampvuur in de weekenden en op het kleinschalige festival The Brave."

Ook het nabijgelegen evenemententerrein Polderheuvel moet een trekpleister worden. Om de stad wat te ontlasten, is het de bedoeling meer concerten en festivals naar dit grasveld te verplaatsen. Mensen vaker dáár te laten recreëren in plaats van in het overbevolkte Vondelpark en Westerpark.

Bepaald geen straf, want Tuinen van West heeft dat charmant chaotische, wat bij de rafelrandjes van de stad hoort; een oude, rode brandweerauto in het hoge gras, een gammele keet, roestige gereedschappen en kruiwagens, houten pallets, scharrelende kippen.

Esther Kuijper (41), woonachtig in West, is enthousiast. "We gaan geregeld met het gezin naar Tuinen van West. Bijvoorbeeld om eitjes te zoeken op het erf van de Fruittuin of te picknicken op de Polderheuvel. De kinderen kunnen daar rennen en spelen zonder te struikelen over de groepjes mensen. Het is hier en daar nog wat kaal, omdat het een gebied in opkomst is, maar de rust is heerlijk. En vanuit West is het maar een halfuurtje fietsen."

Tijdens een fietstochtje zien wij dat stadsdeel Nieuw-West duidelijk het beste voorheeft met 'de Tuinen'. Overal zijn groene bewegwijzeringsbordjes geplaatst, bijvoorbeeld naar het Fluisterbos. Via slingerende weggetjes, langs dichte bossages en grillige bomen doorkruisen we dit nieuw aangelegde natuurgebied.

Al doet de naam Fluisterbos iets sereens en sprookjesachtigs vermoeden en fluiten de vogels er overweldigend, op de aangrenzende Westrandweg is het andere koek. Vanaf een houten bankje hoor je boven je hoofd de auto's en vrachtwagens over het asfalt denderen.

Verderop langs het Ma Braunpad is er weer wuivend riet, zijn er veldbloemen in het hoge, gebogen gras. In de verte de windmolens van Westpoort en de Nuon-rookpluim. Een tractor laat een kleiklonenspoor achter. Op nummer 571 overheerst de mestgeur van het eeuwenoude melkveebedrijf van Henk Worm. Kijkend richting de Osdorperweg torenen flats boven het groen uit.

Het tekent de veelzijdigheid van Tuinen van West, waar de stad nooit ver weg is. De laatste jaren vestigden zich nieuwe ondernemers in het gebied, zoals cultureel bedrijventerrein en broedplaats de 1800 Roeden, Up Events voor bedrijfsuitjes, Freelodge Village met duurzame designhuisjes, Terragon met diverse activiteiten en verhalenworkshops.

In MijnStadstuin kunnen Amsterdammers biologische groenten verbouwen in een moestuin van 50 vierkante meter. Ook kleine, biologische start-ups krijgen daar een kans. Ondernemingen als Containing Mushrooms, dat oesterzwammen kweekt op koffiedik, Lokale Bloemetjes met onbespoten biologische bloemen, de Stadsgroenteboer en de Eerste Amsterdamsche Wormenkwekerij pachten er grond.

Op een zonnige lentedag tekenen zich tegen de blauwe lucht de silhouetten van jonge landarbeiders af - druk in de weer met kruiwagens, scheppen en harken. Dertigers met baardjes, in spijkerbroek, gestreepte bloes, soms met een hoedje.

MijnStadstuin organiseert sinds april elke tweede zondag van de

maand een Farmers Market, om mensen kennis te laten maken met de stadsboeren.

Modderklonten

Wout ten Have (32) is met de Stadsgroenteboer een van de nieuwe ondernemers. Eerst kwam hij nooit in Tuinen van West. Hij fietste vanuit zijn huis in Bos en Lommer steevast de 'normale' kant op: naar het centrum. Totdat hij op de bonnefooi eens de andere kant op ging. "Ik was met stomheid geslagen over de rust, de vogels, de biodiversiteit en de natuur."

Ten Have werkte eerst als vrijwilliger bij MijnStadstuin en is sinds vorig jaar eigenaar van de Stadsgroenteboer. Hij voelt zich helemaal thuis. "We wisselen onderling kennis uit, helpen en versterken elkaar. De gemeente staat open voor nieuwe initiatieven, er zijn veel mogelijkheden. Het is een jong gebied, volop in ontwikkeling. Je moet thuis weleens de modderklonten van je schoenen halen."

Hij pacht een stuk grond van vier hectare bij MijnStadstuin en verbouwt meer dan zestig verschillende groenten, waaronder snijbonen, doperwtten, kool, courgettes, tomaten. "Mensen kunnen bij mij een groentepakket bestellen. Het is mogelijk om alles zelf te oogsten, maar ik kan het ook doen en het thuis bezorgen."

Wormenhotel

Sarai Barel (31) begon vorig jaar februari met de Jij-plukt bloementuin Lokale Bloemetjes. "Ik kweek biologische snijbloemen die 'schoon' zijn; niet bespoten met giftige stoffen. Ze blijven langer vers, omdat ze meteen van het veld in de vaas komen."

Mensen kunnen in haar tuin bloemen plukken en kopen, vanaf volgende maand ook via de website. Barel organiseert verder onder meer workshops over duurzame bloementeelt. Daar leent juist deze plek in Tuinen van West zich goed voor, zegt ze. "Bij alle ondernemers speelt duurzaamheid een belangrijke rol."

Zo begonnen Arie van Ziel en Peter Jan Brouwer hier hun Eerste Amsterdamsche Wormenkwekerij. Van Ziel: "Wij ontwikkelden het wormenhotel: een kast op straat die stadsbewoners helpt om gezamenlijk, snel en makkelijk hun groente-, fruit- en tuinafval te verwerken tot compost. Dat werd zo'n groot succes dat we wilden uitbreiden. Dat kan hier perfect."

De 'Circulaire ProefTuin van West' sluit goed aan bij de behoeften van de ondernemers. Die heeft als doel dat Tuinen van West energieneutraal wordt en alle groene grondstoffen lokaal worden gebruikt.

Cilian Terwindt van Stichting Urgenda, een organisatie op het gebied van duurzaamheid en innovatie, maakt zich hier sterk voor. Zo mogen ondernemers experimenteren. "Het hout van gekapte populieren hebben we gebruikt voor tuinbanken en schuttingen," aldus Norinda Fennema. Met haar initiatief Flower Power @ Tuinen van West zet zij zich in voor bloemen en planten, zodat er meer wilde bijen komen.

"Het is fijn dat het Recreatieschap Spaarnwoude goed meedenkt. Voorheen maaiden zij de berenklauwen langs de wandelpaden, waardoor er bijna geen bloemen meer waren. Na overleg gaan we dit jaar met ondernemers en bewoners van Tuinen van West zélf de berenklauwen met wortel en al weghalen. Dan hoeft er minder te worden gemaaid en groeien de wilde bloemen vanzelf."

Haar boodschappen doet Fennema nu bijna uitsluitend bij de lokale kwekers, boeren en Fruittuin van West. "Zo help je elkaar. Het zou mooi zijn als meer Amsterdammers deze plek leren ken-

nen. Ik geniet er elke dag van en dat gun ik anderen ook!"

– **WEMAKETHE.CITY** –
tuinenvanwest.info

www.facebook.com/TuinenvWest

Op 23 en 24 juni doen ondernemers van Tuinen van West collectief mee aan WeMakeThe.City, het festival dat de stad beter maakt. Met onder andere lezingen, films, workshops, voorstellingen en exposities.

– **TOER DE BOER** –

Elke eerste zondag van de maand opent een aantal boeren in Tuinen van West zijn deuren met een programma vol workshops, activiteiten en proeverijen.

Er zijn nog enkele tuintjes (vanaf €35 per maand) te huur:
www.mijnstadstuin.nl
